

AKV-NYT

Læs mere om kampagnestarten,
skimmelforholdene i 2024,
og de mange anvendelser af
kartoffelstivelse.

Kampagnestart

Af adm. direktør Ronnie B. Nielsen

Traditionen tro startede AKV-kampagnen den første hverdag i september. Prøveugen havde en stor tilmelding af kartofler på grund af det gode vejr, og mange var godt med i forhold til høsten. Kampagnen startede med og fastholder en høj stivelsesprocent, hvilket virkelig hjælper på fabrikken, da der derfor kommer mindre vand per ton stivelse. Det betyder, at kapaciteten har været rigtig god på fabrikken siden kampagnestart og hjælper med at sikre en stabil og høj produktion af stivelse.

Det har været en god start på kampagnen, men da vi lavede rengøring den 12. september, havde vi mange små nedbrud frem til lørdagen, hvilket har påvirket leverancerne i den periode. Efter den uheldige periode har kampagnen kørt godt og med et minimum af problemer, så samlet set er det fortsat en rigtig god kampagne med få udfordringer.

Der er installeret en ny pulpdekanter inden kampagnen for at sikre, at pulpen kan holde det tørstof, som forventes af vores kunder og samarbejdspartnere. Den nye dekanter har samtidig forbedret en del af processen ved at kunne fjerne en smule flere fibre.

Opstarten og effekten af den nye dekanter har været helt som ventet, og dermed er der sket en effektivisering. I produktionen er der kommet en ny produktionschef i form af Ralf Langaard, som har mange års erfaring som

Traditionen tro blev flaget hejst med sang ved kampagnestart

procesoperatør. Ralf's erfaringer, sammen med de andre dygtige og engagerede folk i produktion, vaskeri og teknisk afdeling, har været med til at sikre den gode drift, der har kendetegnet kampagnen indtil nu.

Derudover bliver der arbejdet på at forbedre kapaciteten en smule med henblik på at kunne producere en lille smule mere kartoffelstivelse over de kommende kampagner og med held ligeledes kunne udbyde en smule ekstra andele til avlerne.

De første tegn på mætning i pomes frites-sektoren

Af salgsdirektør Bjarne Larsen

Hen over forår og sommer har der i markedet været en del bekymring for, at den nu igangværende høst ville resultere i en mangelsituation. Det hænger sammen med, at de fortsatte høje priser på pomes frites-kartofler i landene syd for os har motiveret landmænd til at forlade deres stivelseskartofler. Med andre ord er der igen i år færre arealer med stivelseskartofler i Europa. Forårets udfordringer med læggekartofler og vanskelige vejrforhold bidrog til at forstærke bekymringen, som satte sine spor i markedsprisen.

I den sidste del af sommeren har vækstforholdene i hele Europa dog været gode, og udbytterne ser ud til at være på et rimeligt niveau i det meste af Europa. Udbytterne i Danmark ser dog – igen – bedre ud end i resten af Europa. Med til historien hører, at den tilsyneladende umættelige appetit på pomes frites alligevel begynder at vise de første tegn på mæthed, hvilket kan få stor betydning for vores branche i fremtiden.

Herudover ser vi i år en kinesisk produktion af kar-

toffelstivelse, som ser ud til at nå et rekordniveau samtidig med, at også tapioca-priserne er faldende. Hertil kan lægges, at majs- og hvedestivelse fortsat kan købes for ca. det halve af prisen for kartoffelstivelse.

Med andre ord, så er alle de konkurrerende stivelser i øjeblikket lavere prissat end den europæiske kartoffelstivelse.

Alt dette indikerer, at vi ser ind i en vis korrektion af prisniveauerne, selvom de fortsat må forventes at ligge på et fornuftigt niveau i dette høstår. Så længe prisen på pomes frites-kartofler ligger højt, kan vi også finde en vis ro i, at vores konkurrenter i landene syd for os har en meget stor interesse i, at priserne ikke falder væsentligt. Sker det, så vil de blive klemt gevaldigt, da de dels har købt deres stivelseskartofler til en høj pris, dels kan få svært ved at sikre deres råvarer til næste år.

Ud fra et dansk synspunkt ser situationen derfor fortsat ganske positiv ud i den kommende tid.

Vi sælger masser af kartoffelstivelse – men til hvad??

Af salgsdirektør Bjarne Larsen

Som bekendt producerer og sælger vi i AKV kartoffelstivelse til hele verden, men jeg bliver ofte spurgt, hvad stivelsen egentlig bruges til. De fleste af os kender bedst den slags produkter, som sælges i butikkerne, og derfor kender mange kun kartoffelstivelse fra de små detailpakninger nede fra købmanden, som bruges lidt i madlavningen og ellers til rødvinpletter, bobspil og måske nogle sjove lege i børnehaven. Jeg tør dog godt afsløre, at det ville være svært at afsætte alle vores mængder kun til de anvendelser.

Kartoffelstivelse indgår i mange og meget forskellige slutprodukter, herunder dyrefoder, lim og indkapsling af ålefoder, men de to store områder for AKV er fødevarer- og papirindustrien.

Fødevarer

I dag afsætter vi langt den største del af vores kartoffelstivelse til den globale fødevarerindustri. Selvom vi sjældent lægger mærke til det, så spiser de fleste af os meget ofte fødevarer med kartoffelstivelse i. Faktisk bliver AKV's kartoffelstivelse spist af mange millioner mennesker rundt om i verden hver eneste dag.

Nudler

Stivelsen giver tekstur - eller konsistens - i fødevarer, f.eks.:

Suppe/sovs	Fylde og en god mundfornemmelse
Kød	Fasthed i hakket kød, leverpostej
Ost	Suger fugten i revet ost, så det ikke klumper
Ost	Smelteegenskaber som alternativ til mælkeprotein
Nudler	Elasticitet og klarhed i glasnudler
Snacks	Luftige og knasende kartoffelsnacks
Vingummi	Den gummiagtige gel, som kender tegner en vingummi

Afsætning til fødevarer stiller samtidig store krav til vores kvalitet og fødevarer sikkerhed, for vi leverer til alt fra små familievirksomheder til f.eks. virksomheder som Unilever. Hos mange af de store fødevarer virksomheder er der helt naturligt et enormt fokus på at beskytte deres produkter mod kvalitetsfejl og utilstrækkelig fødevarer sikkerhed, som kan have store konsekvenser både for mennesker og for virksomhedernes mærkevarer – derfor stiller de krav til os.

Papir- og emballageindustri

Vores kationiske stivelser var engang vores absolutte hovedprodukter, men fylder i dag kun en mindre del af vores forretning. I "gamle" dage indgik vores stivelse primært i kopipapir, men i takt med at der bruges mindre kopipapir, så er forbruget i dag mindre, og samtidig går producenterne på velsen til at "lime" fibre og andre ingredienser sammen, så papiret får styrke, men også til at spraye på overfladen, så papirets ujævnheder udjævnes, så man får et glat stykke papir.

Innovativ papemballage

I dag sælges den største del af vores kationiske stivelser til papemballage, som er et område, der vokser meget som alternativ til plastemballage. Stivelsen indgår her på samme måde som i kopipapiret ved at give styrke til selve papemballagen, men fungerer også som en slags lim, når papirproducenten ønsker at lave en tykkere eller stærkere emballage med flere lag pap limet sammen.

Kartoffelstivelsen er traditionelt den foretrukne, men også dyreste type stivelse til formålet, hvorfor kartoffelstivelsen over tid ofte er blevet erstattet af billigere majs- og hvedestivelse. Det gælder dog ikke i samme grad i de fødevareremballager, hvor emballagen er i direkte kontakt med fødevarer. Her værdsættes det, at kartoffelen modsat hvede er glutenfri, ligesom kartoffelen afgiver mindre smag til fødevarer end majsstivelse.

Fødevarer sikkerhed og kvalitet fylder meget

Fremtidens anvendelser

I øjeblikket er vi ved at bygge vores nye derivatfabrik, som åbner op for endnu flere anvendelser inden for fødevarerindustrien. Mulighederne er mange og store med vores råvarer, som på mange måder "tjekker" alle boksene inden for dagens fødevarer trends. AKV's videre rejse vil være spændende at følge i fremtiden.

Skimmelangreb i 2024

Af agrochef Henrik Pedersen

I perioden fra den 17.-28. juni blev der fundet ret kraftige skimmelangreb otte steder i Nordjylland, og ugen forinden var der fundet en enkelt mark med spredte angreb af skimmel. Efter dette tidspunkt blev der kun fundet få skimmelangreb, og de blev begrænset til små angreb med minimal betydning. De fleste var i hjørner og sving, hvor der ikke altid bliver behandlet optimalt.

Vi antager, at de første angreb var jordsmitte, som typisk kommer ved eller kort tid efter fremspiring, hvor det ikke er muligt at lave en effektiv forebyggende behandling. Det viste sig, at på det tidlige tidspunkt gav bekæmpelse med blandingen af Sporax, Cymbal og Shirlan en effektiv stopper for spredning. Zorvec viste sig igen at være et rigtig godt forebyggende middel.

Resistens

I 2022 opstod der resistens mod midlet Revus i form af skimmelracen EU43. Denne race forekommer stadig, men ved altid at blande to midler og ved at skifte mellem midlerne har denne skimmelrace haft mindre betydning i 2024. Vi har derfor i begrænset omfang kunnet anvende Revus. Ligeledes ser det ud til, at vi ved denne strategi også har kunnet bevare effekten af både Zorvec og Shirlan/Banjo i denne sæson. Der er dog enkelte indikationer på vigende effekt for Shirlan, men dette er ikke bekræftet endnu.

Robuste sorter

Fyone har en rigtig god modstandskraft mod skimmel. Men desværre og overraskende så vi omkring 8.-12. juli ret kraftige angreb af skimmel i tre marker med Fyone. Vi antager, at der her også har været forekomst af jordsmitte, som har startet angreb på Fyone omkring tidspunktet for fremspiring, hvilket er et tidspunkt, hvor planternes modstandskraft er meget lille (resistensen bygges op ved påvirkning fra sollys). Det skal bemærkes, at to af de tre tilfælde af skimmel i Fyone er i marker, der er nabo til de før omtalte Kuras-marker med meget tidlig skimmel, og at angrebene i Fyone optræder ca. 2-3 uger senere end i Kuras. De første

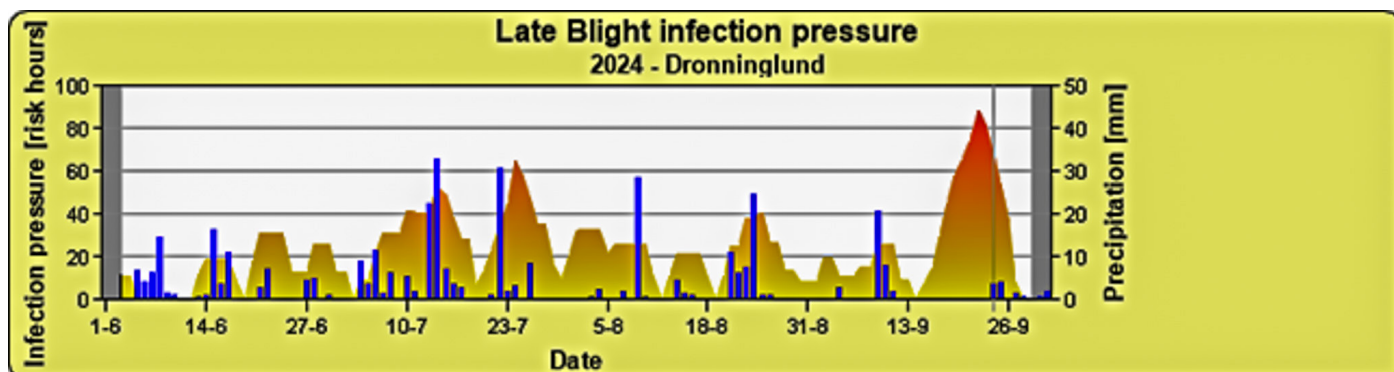

Skimmelangreb den 28. juni 2024

angreb i ubehandlede Fyone i vores forsøg så vi den 8. august. I sorterne Nofy, Ardeche og Janick, hvis resistens mod skimmel er svagere end Fyones, har der ikke været problemer med skimmel i år, hvilket bl.a. kan skyldes, at disse sorter er blevet behandlet flere gange. Det skal dog bemærkes, at i forsøgene har Revus fortsat 100% effekt over for skimmel, hvilket skyldes, at skimmelracen EU43, som er resistent mod Revus, ikke er i stand til at angribe Nofy, Ardeche og Janick.

De kommende år

Vi klarede 2024 ved, at stort set alle fulgte en stærk strategi, og det giver optimisme for, at vi også kan komme godt igennem 2025. Midlet Shirlan er godkendt frem til og med 2026, og midlet Zorvec er godkendt til og med 2027. Om det giver anledning til problemer, vides ikke, men sikkert er det, at det ikke er så let at få godkendt midler, som det har været. Vi skal have kigget på forsøgsresultater og praktiske erfaringer og ud fra dette lave en ny strategi for 2025. Den kommer formodentlig til meget at ligne den, vi brugte i 2024. Så skal vi have øget fokus på udbredelse af robuste sorter, da det er en nødvendighed for at kunne kontrollere skimmel, hvis der opstår resistens mod nogle af de nuværende midler, eller hvis der sker yderligere begrænsninger i anvendelse af midlerne.

Vækstsæsonen 2024 var præget af store nedbørsmængder det meste af sæsonen og næsten konstant skimmelvej

National handlingsplan for kartoffelskimmel

Af agrokonsulent Charlotte Frihaug

Selv om vi kom helskindet igennem 2024, betragter hele kartoffelerhvervet skimmelsituationen som en trussel for fremtiden. Der er risiko for resistensdannelse mod midler som Zorvec og Shirlan, og der kan med kort varsel komme forbud mod nogle af de midler, vi bruger i dag, som vi så det ske med Ranman for to år siden.

Der er stort behov for nye sorter med bedre resistens. AKV, AGRICO og mange andre arbejder på højtryk for at finde nye sorter med bredere resistens end vi har i dag, og både KMC og AKV arbejder på at forbedre de eksisterende sorter med bedre resistens ved hjælp af f.eks. CRISPR. Det sidste afhænger i høj grad af, om EU fjerner betegnelsen GMO for sorter frembragt ved den teknik, og om kunderne vil tage imod produkterne frembragt heraf.

Indtil da gælder det om at holde fuld fokus på både det faglige arbejde og det politiske arbejde. Vi skal fortsætte arbejdet med at forbedre strategierne, finde optimale løsninger

for de mere robuste sorter, overvåge udviklingen af nye skimmelracer og finde nye veje til at forbedre vores overvågning af skimmel ved f.eks. kame-raovervågning og fangst af skimmelsporer.

Vi skal også have fokus på den politiske side af sagen ved samarbejde med myndigheder, interesseorganisationer og politikere med omdrejningspunkt i saglig information, for at vi kan medvirke til, at det er de rigtige beslutninger, der bliver taget.

Derfor bliver der i øjeblikket arbejdet på en national handlingsplan, og der er nedsat en styregruppe bestående af landskonsulent Lars Bødker, Lars Næsted fra Danespo, Christian Feder fra KMC og Henrik Pedersen fra AKV. Styregruppen refererer til brancheorganisationen Danske Kartoffler.

Ud over de ovennævnte opgaver skal styregruppen også arbejde med information til avlere, da det er vigtigt, at flest muligt forstår de problemer, vi står i, og at så godt som alle følger de fælles anbefalinger.

Kim Winther fejrer 40-års jubilæum på AKV

Af direktionssekretær Marlene Harbo

Den 3. september 2024 markerede en særlig dag for Kim Winther, da han fejrede sit 40-års jubilæum ved AKV. Kollegerne hylkede ham for hans mangeårige dedikation og indsats.

Til daglig har Kim ansvaret for lagunerne og styringen af procesvandet, spildevandet, K-2 og kondensatet. Han sikrer, at alt vandet finder vej til de rette destinationer.

Derudover har han ansvaret for AKV's fem vandingmaskiner, som avlerne låner om sommeren til vanding med kondensatvand. Kim bruger også maskinerne til at vande AKV's pilarealer.

Kim begyndte sin karriere hos AKV som operatør i vaskeriet. Senere blev han holdleder i RC 1, hvor han arbejdede med produktionen af nativ stivelse. Efter to år blev han overflyttet til Agro, hvor han har arbejdet som miljømedarbejder lige siden. Kim, der er opvokset i Langholt, har tidligere været i militæret og gennemført grundforløbet på landbrugsskolen.

Kim fremhæver de gode kolleger og det positive arbejdsmiljø som årsagerne til, at han har været hos AKV i så mange år. "Jeg trives jo godt her, så der er ingen grund til at finde noget nyt. Det særlige ved AKV er friheden under ansvar. Jeg kan selv bestemme over min arbejdsdag, og der er tillid til, at jeg udfører et godt stykke arbejde," siger Kim.

Kim Winther ved sin traktor ude ved en af AKV's tre laguner

I sin fritid går Kim på jagt og har i mange år holdt sig aktiv med løb, herunder maraton, og cykling. Kim Winther er et levende bevis på, hvordan engagement og arbejdsglæde kan skabe en lang og tilfredsstillende karriere.

Nye ansigter på AKV

Af direktionssekretær Marlene Harbo

Vi er glade for at byde velkommen til vores nye medarbejder Anders Toft, som er ansat i vores logistikafdeling. Professionelt har Anders arbejdet som Shipping Coordinator hos Nowaco i 3 år, hvor han har specialiseret sig i destinationer som Afrika, Mellemøsten, Sydamerika og Europa. Før dette var Anders ansat i 4 år hos DHL, Freight som landevejsdisponent mellem Sverige og Danmark og koordinerede trafik. Her er han også uddannet som speditør.

Anders har valgt AKV for at prøve noget nyt og udfordre sig selv med en anden tilgang til logistik og nye destinationer. Han finder det spændende at arbejde med logistik af egne producerede varer og ser frem til samarbejdet mellem produktion, logistik, salg, leverandører og kunder. Anders værdsætter også, at AKV er en sund virksomhed, som er omstillingsparat og udviklingsvillig.

Anders Toft

Anders Viberg Toft

Anders Viberg Toft er ansat hos AKV som vores nye produktions- og salgskordinator. Han har tidligere haft forskellige stillinger som arbejdsleder i fødevarerindustrien, primært inden for fiskebranchen. Senest har han arbejdet som produktionsplanlægger ved Royal Greenland.

Anders har valgt AKV, fordi det er et spændende sted i fremgang. Han glæder sig til at komme ind i tingene generelt, men især til opstarten af den nye fabrik og det nye ERP-system. Han tror, at hans største bidrag til AKV vil være en god arbejdsindsats og et godt humør.

Privat er Anders 42 år og kommer fra Hjørring. Han har to drenge på 10 og 14 år og har været kæreste med Lise i de sidste 21 år.

Vi er glade for at byde velkommen til vores nye eksportkoordinator, Helle. Hun blev uddannet hos Hans Jensen Transport & Spedition og har arbejdet hos Danish Crown, hvor hun opnåede bred erfaring inden for salg, lager og logistik. De sidste seks år arbejdede hun som koordinator med markeder som Kina, USA, Canada og Afrika.

Da hun læste stillingsopslaget, blev hun imponeret over AKV's vækstrejse og ville gerne være en del af holdet. Nu ser hun frem til at lære kunderne at kende og fortsætte den positive udvikling.

Privat bor Helle lidt udenfor Mariager med sin kæreste Lars, der arbejder som smed på Hobro Sygehus. I fritiden nyder hun gå- og cykelture, koncerter samt hygge med familie og venner.

Helle Povlsen

Markus Zeeberg

Marcus Zeeberg, som er ansat som applikationstekniker ved AKV, har en solid faglig baggrund med en professionsbachelor i fødevarer teknologi og -applikation. Han har tidligere arbejdet tre år hos Lantmännen Unibake, hvor han tilbragte cirka halvandet år som Junior Application Manager i produktudvikling. Denne erfaring har givet ham dybdegående indsigt i fødevarerindustrien og udvikling af nye produkter.

Valget om at arbejde hos AKV blev truffet, fordi det giver Marcus mulighed for at udvikle sine applikationskompetencer yderligere ved at arbejde med analyser og processer. Han ser frem til at lære virksomheden bedre at kende og til at være en del af rejsen, hvor de skal udvikle og arbejde med modificeret stivelse. Hans største bidrag til AKV vil være hans viden inden for fødevarer videnskab samt hans nysgerrighed efter at lære mere om kartoffelstivelse og de applikationer, der findes inden for branchen.

Nye ansigter i AKV's bestyrelse

Af direktionssekretær Marlene Harbo

Den 20. juni 2024 markerede en betydningsfuld dag for AKV, da to nye medlemmer blev valgt ind i bestyrelsen under den 91. generalforsamling. Formanden Jørgen Skeel og bestyrelsesmedlem Niels Pedersen Qvist havde på forhånd meddelt, at de ikke ønskede genvalg, hvilket åbnede døren for nye kræfter.

Kasper Bremer Orloff blev valgt som eksternt medlem af bestyrelsen. Kasper bringer en omfattende erfaring med sig fra sin tid i Danish Crown, hvor han har arbejdet med ledelse og drift af andelsvirksomheder. I dag er han CFO i Dansk Flygtningehjælp, men hans ønske om fortsat at være involveret i det kommercielle arbejde gør AKV til et ideelt match.

Den anden plads i bestyrelsen blev besat af Christian Sommerlund efter et kampvalg.

Christian har næsten syv års erfaring som driftsleder ved JSJ og har siden marts 2023 været avler ved AKV. Hans praktiske erfaring og kendskab til virksomheden gør ham til en værdifuld tilføjelse til bestyrelsen.

Vi takker Jørgen Skeel og Niels Pedersen Qvist for deres mangeårige indsats. Skeel, der blev valgt ind i 2003, og Pedersen, der har været med siden 2000, har begge bidraget væsentligt til AKV's udvikling og succes. Deres dedikation har styrket virksomhedens konkurrenceevne og gjort AKV mere profitabel.

Med de nye medlemmer ser AKV frem til en spændende fremtid med friske perspektiver og fortsat vækst. Bestyrelsens sammensætning af erfarne ledere og engagerede avlere sikrer, at AKV står stærkt i en konkurrencepræget branche.

Den nye bestyrelsen: Fra venstre Søren Østergaard - formand, venstre øverste række: Per Christensen - næstformand, Kasper B. Orloff - 3.medl. af forretningsudvalget, Palle Joest Andersen, venstre nederste række: Søren Aaen, Lars Studsholt, Christian Sommerlund

Kalender

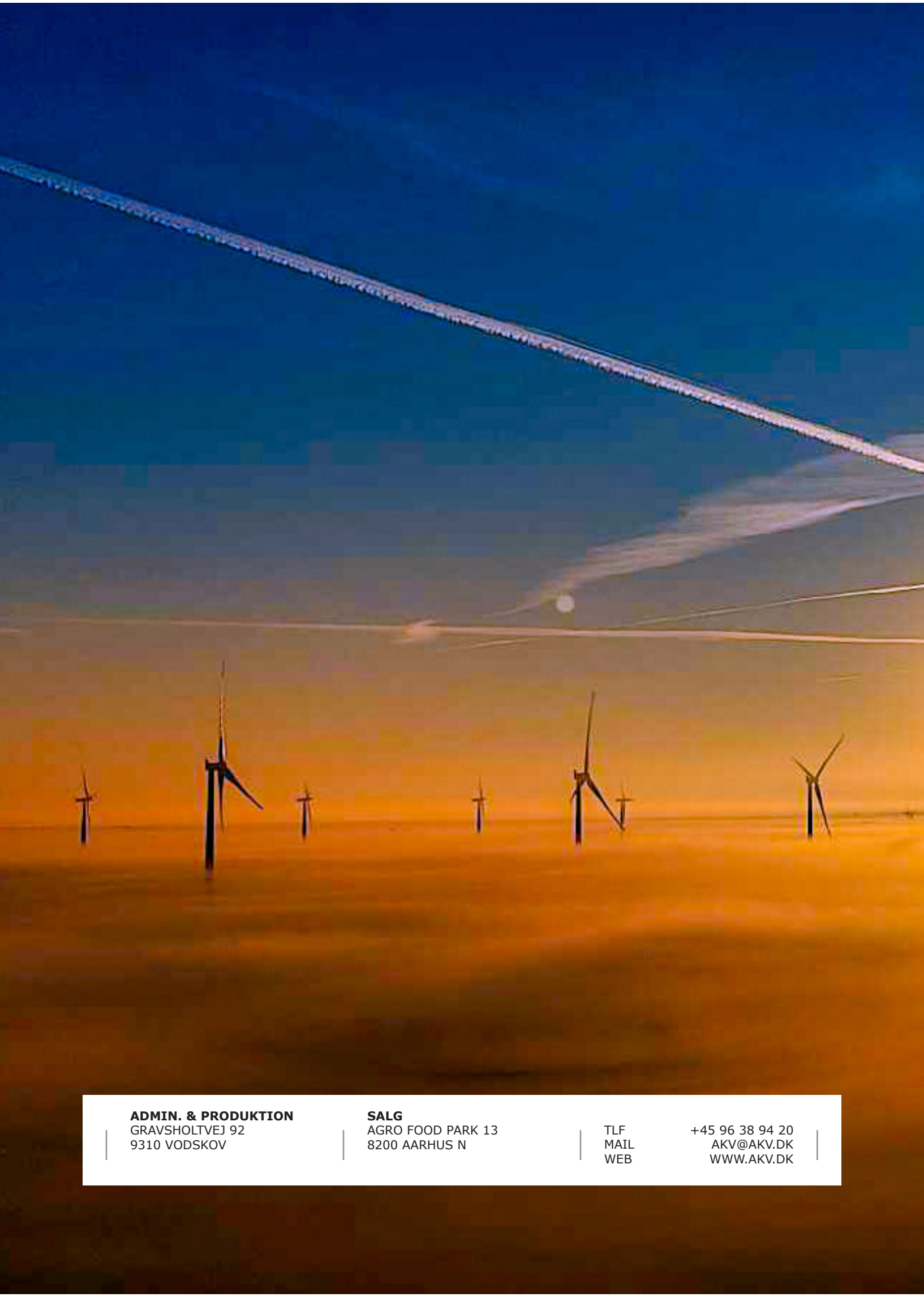
Af direktionssekretær Marlene Harbo

Tirsdag den 28. januar 2025 kl. 09.00

Avlermøde

Tirsdag den 24. juni 2025 kl. 09.00

Generalforsamling

ADMIN. & PRODUKTION

GRAVSHOLTVEJ 92
9310 VODSKOV

SALG

AGRO FOOD PARK 13
8200 AARHUS N

TLF
MAIL
WEB

+45 96 38 94 20
AKV@AKV.DK
WWW.AKV.DK